

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. III.35.135/2015/6.szám

A Kúria a Komáromi és Körmendi Ügyvédi Iroda által képviselt felperes neve. (felperesnek a jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Hivatala alperes elleni szerencsejáték-felügyeleti ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. november 4. napján kelt 10.K.31.183/2014/15. számú jogerős ítélete ellen a felperes részéről 17. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.31.183/2014/15. számú ítéletét, valamint az alperes 8040/14/2013. számú határozatát hatályon kívül helyezi és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 400.000,- (négy százezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati perköltséget

A kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperesi hatóság ellenőrei 2013. június 4. napján fedett ellenőrzést folytattak le a ... szám alatti Haydn Söröző vendéglátó helyen, ahol a bejáratától jobbra egy ... típusú internet terminál (a továbbiakban: terminál) üzemelt. Az ellenőrök a pultostól kapott chipkártya behelyezését követően próbajátékot játszottak a „Bonus Dice” játékkal, melyen tízes téten vesztek. Ezt követően 100,- forintot helyeztek el az érmeelfogadóba és ismét „Bonus Dice” programon játszva elveszítették azt. Ugyanez történt a „Turbo Dice” játékprogrammal történő játék során. Ezután az ellenőrök újabb 200,- forint befizetésével a „Fruit Poker” játékot választva a tízes téten 210,- forint nyereményt értek el, melyet a pultos

részükre készpénzben kifizetett. A helyszínen tapasztaltakról az ellenőrök jegyzőkönyvet vettek fel, melyre a felperes észrevételt nem tett.

Az alperes a 2013. november 25. napján kelt 8040/14/2013. számú határozatával a felperes terhére 15.800.000,- forint bírságot szabott ki és kötelezte ezen összeg megfizetésére. Felhívta a figyelmét, hogy a jövőben a jogszabályi előírásokat tartsa be, mert ismételt jogsértés esetén szigorúbb szankció is alkalmazásra kerülhet.

Az indokolás szerint a vendéglátó egységben üzemelt terminál a berendezésbe helyezett készpénz ellenében kapott egyenleg terhére játékokban való részvételt biztosított, amelyek során a játék eredménye alapján változott az egyenleg. Az ellenőrök a próbajáték keretében a berendezésbe helyezett összegből képzett egyenleg terhére tétet tudtak felvenni, játékjogot szereztek, továbbá a terminál használata során fennállt a nyeremény elérhetőségének lehetősége és a vesztesége is. Veszteség esetén a kredit összege a feltett és elvesztett tét értékével csökkent, a nyereség vagy a veszteség a véletlentől függött. A terminálba helyezett összegért folytatott játék időtartama nem volt összhangban a kiírás szerinti internetezési lehetőséggel. A fentiekre tekintettel a berendezés szerencsejátékokban való részvételt biztosított, így az a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) 26.§ (1) bekezdésében foglalt meghatározásra figyelemmel működési mechanizmusa alapján pénznyerő automatának minősül. A felperes megsértette az Szjtv. 2.§ (2) bekezdését, melyre tekintettel vele szemben bírságot kellett kiszabni, melynek körében a hatóság súlyosbító körülményként értékelte a két éven belül elkövetett 17 hasonló jogsértés miatti jogerősen kiszabott bírságot.

A felperes keresettel támadta az alperes határozatát, kérve annak bírósági felülvizsgálatát, és ennek eredményeként hatályon kívül helyezését, valamint az alperes új eljárásra kötelezését.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság jogerős ítéletével a keresetet elutasította. Hivatkozott az Szjtv. 1.§ (1), (2) bekezdésére, 2.§ (2) bekezdésére, 7.§-ára, 7/A.§ (1), (2) bekezdésére, 13.§ (5) bekezdésére, 26.§ (1) bekezdésére, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§ (1) bekezdésére, az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítés és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006. (II.27.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2.§-ára, 1-14. mellékleteire, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 4.§ (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság 60/1992. (X.17.) AB határozatában foglaltakra. Álláspontja szerint az alperes eljárásában nem bírtak relevanciával az ellenőrzést megelőzően, valamint azt követően készített

igazságügyi informatikai szakértői vélemények, mivel a rendszert futtató szerver nem tekinthető megváltoztathatatatlannak, így semmi sem garantálja, hogy a kirendelésre került szakértők az egyéb eljárásokban ugyanazt a rendszert vizsgálták, mint az ellenőrzéskor a helyszínen használt éles rendszer. Ezért a hivatkozott szakvélemények az ellenőrzési jegyzőkönyv lerontására nem alkalmasak. Nem a Rendelet mellékleteiben megjelölt szakterületekbe tartozó szakkérdés annak eldöntése, hogy a ... rendszer szerencsejáték szervezést valósít -e meg.

A bíróság a felperes igazságügyi informatikai szakértői kirendelésére tett indítványát mellőzte, tekintettel arra, hogy egyrészt nem igazolt a rendszer megváltoztathatatlansága, másrészt a rendszer nem auditált, és nem rendelkezik változáskövetéssel. Harmadrészt a szerencsejátékká minősítés nem szakértői szakterületbe sorolt szakkérdés, hanem az Szjtv. 26.§ (1) bekezdése utolsó mondata szerint az állami adóhatóság szakértelmére telepített kérdés.

A bíróság álláspontja szerint úgyszintén érdektelen a per eldöntése szempontjából a felperes tanúbizonyítási indítványa, mely ugyancsak mellőzésre került.

Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, három tényállási elem együttes fennállása szükséges ahhoz, hogy adott játék szerencsejátéknak minősüljön: legyen tétfizetés, a játék végén nyeremény, végül pedig a nyereség illetve veszteség kizárólag vagy túlnyomórészt a véletlenen múljon. A tétkifizetés körében a bíróság rögzítette, az ellenőrök több játék keretében összesen 800,- forintot fizettek be, melyet néhány perc alatt elvesztettek. Újabb pénz behelyezésével az újabb játékprogramon nyereményt értek el, ezért az első feltétel megvalósult. Emellett a korábban írtaknak megfelelően nyertek is, a nyereményt pedig készpénzben vehették fel.

A véletlen tényállási elemének tekintetében egyértelmű tény, miszerint az ellenőrök számára a játék kiszámíthatatlan volt, azaz semmilyen ráhatással nem bírtak arra, hogy a játékprogram nyerő kombinációt ad ki avagy nem.

A fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság megállapította, a szerencsejáték szervezés kritériumai a terminállal kapcsolatban megvalósultak, a helyszíni jegyzőkönyvre figyelemmel a terminál pénznyerő automataként működött.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, az adóhatóság a terminál ügyében korábban engedélyt nem adott ki, határozatot nem hozott. Az állásfoglalás vagy feljegyzés a hivatkozott alkotmánybírósági döntésre tekintettel kötelező erővel nem bír, a felperes vonatkozásában szerzett jogalapjaként nem szolgálhat. Az ügyfélegyenlőség követelménye nem csorbult azzal, hogy az alperes a téves jogértelmezésen alapuló gyakorlatát megváltoztatta. A korábbi gyakorlattól eltérés jogszabálysértést nem valósított meg.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati

kérelmet elsődlegesen annak valamint az alperes határozatának hatályon kívül helyezése, és az alperes új eljárásra kötelezése, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt. Érvelése szerint az alperes a tényállás-tisztázási kötelezettségnek nem tett eleget, a bíróság tévesen nem folytatta le a bizonyítást a szükséges körben és szintén tévesen mellőzte a felperes által felállított bizonyítást. Emellett a bíróság a Pp. 206.§ rendelkezéseivel ellentétben kirívóan okszerűtlenül mérlegelte a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat önmagukban is. A felülvizsgálati kérelmében a felperes részletesen ismertette a terminál működését, az azon futó reklámokat és a rendszerben lévő krediteket. Okfejtése szerint a terminál működési elvei nem feleltethetők meg az Szjtv. 1.§ (1) bekezdése szerinti szerencsejáték, míg a berendezés az Szjtv. 26.§ (1) bekezdésében foglalt pénznyerő automata definíciónak. Ezt támasztja alá az állami adóhatóság korábbi állásfoglalása, a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal (a továbbiakban: MKEH) állásfoglalása, több szabálysértési és büntető eljárás során hozott döntés, a peres iratokhoz csatolt szakértői vélemények és egyéb iratok is. A jogerős ítéletben írtakkal szemben nem hagyható figyelmen kívül az adóhatóság azon korábbi véleménye, mely a terminálokat nem tekintette pénznyerő automatáknak. Az alperes álláspontjának rövid időn belül történő drasztikus változása nem szolgálja a jogbiztonság elvét. A hatósági és bírósági állásponttal szemben a játékszimulációban elért eredménynek nincs kihatása a felhasználó kreditegyenlegére, azt nem növeli a játékban elért nyereség, nem csökkenti a veszteség.

A felperes hangsúlyozta, teljesen téves az a bírósági okfejtés, mely szerint a rendelkezésre álló szakértői vélemények csak a felperesi előadás részei lehetnek, és a bizonyítékok körében azokat nem lehet figyelembe venni. Egyrészt nem magánszakértői véleményekről van szó, hanem a hatóság által kirendelt igazságügyi szakértőkről, másrészt még akkor is bizonyítéknak minősülne a szakértői vélemény, ha annak elkészítésére a felperes adott volna megbízást. A szakértői vélemények, bizonyítékok köréből történő kirekesztése a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelését eredményezte, ezért sérült a Pp. 206.§-a és 336/A.§-a.

A felülvizsgálati kérelem kimerítően idézte Kincses Zoltán és dr. Bartók Sándor P. informatikai igazságügyi szakértői véleményét. Ezt követően a felperes részletesen indokolta igazságügyi szakértők perbe történő bevonásának szükségességét, melyet álláspontja szerint az eljáró bíróság jogszerűtlenül mellőzött.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta. Érvelése szerint az Szjtv. 1.§ (1) bekezdésében foglalt tényállási elemek megvalósulása

következtében az alperes jogszerűen minősítette a kérdéses terminálon folytatható tevékenységet engedély nélküli szerencsejáték szervezésnek. Kifejtette, a szakvélemények tartalmát az adóhatóság vizsgálta, azonban azok megállapításait – a részletesen kifejtett okokra tekintettel – nem fogadta el olyannak, mint amelyek a tényállást megalapozhatták volna. Ezek a szakvélemények az ügy érdemi elbírálása során felhasználható bizonyítéknak nem tekinthetők. Ezt meghaladóan a felperes által benyújtott bizonyítékok nem alkalmasak a hatósági megállapítások megcáfolására. A szerencsejáték szervezés megvalósulásának értékelése nem informatikai szakkérdés, hanem jogkérdés, amelynek megítélése az állami adóhatóság hatáskörébe tartozik. Az adóhatóság ebben a körben döntött, emellett eleget tett a tényállás-tisztázási kötelezettségének is.

A felperes által kizárólag a perben hivatkozott szakértői vélemények csak az ügyfél nyilatkozataként értékelhetők, mert nem felelnek meg az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény (a továbbiakban: törvény) 21.§ (2) bekezdésének. Az MKEH az ügyben több állásfoglalást adott ki, ezek az alperesi álláspontot igazolják.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a Pp. 275.§ (1) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének, további bizonyítás felvételének nincs helye. A legfelsőbb bírói fórum a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A fenti jogszabályi rendelkezésekre és az egységes bírói gyakorlatra figyelemmel jogszabálysértést a rögzített tényállás iratellenessége mellett a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes, a Pp. 206.§ (1), vagy 221.§ (1) bekezdésébe ütköző mérlegelése is megalapozhat.

A perbelivel azonos tényállású és jogi megítélésű perben a Kúria már döntött a Kfv.I.35.744/2014/6. számú ítéletével. A Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa mindenben osztja az említett ítéletben foglaltakat, attól eltérni nem kíván.

Eszerint az alperesi határozatot jogszerűnek értékelő jogerős ítélet csak akkor tekinthető helytállónak, ha abból kétséget kizáróan kitűnik, hogy a terminál az Szjtv. 26.§ (1) bekezdése szerinti nyerőgépnak tekintendő. Az ekként történő minősítés alapvető feltétele, hogy az szerencsejátéokra alkalmas legyen. Ennek fogalmi elemeit a Kúria már több ítéletében rögzítette, így amennyiben a játék az Szjtv. 1.§ (1) bekezdése szerinti definíció mindhárom fogalmi elemének – tétfizetés, nyeremény, véletlen szerepe – megfelel, akkor szerencsejátéknak minősül. A minősítés egyértelműen jogkérdés, melynek eldöntésére az alperes bír

hatáskörrel, a fogalmi elemek megléte azonban ténykérdés, melyre csak megalapozott alperesi határozat esetén adható kétséget kizáró válasz.

Szerencsejáték ügyekben is köteles a hatóság a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni, ugyanakkor bármely hatóság kerülhet olyan helyzetbe, hogy a saját apparátusa nem rendelkezik az ügyben szükséges szakértelemmel. Az alperes nem igazolta, hogy saját alkalmazottai mennyiben felkészültek az Szjtv. 26.§ (1) bekezdése által a hatóságra telepített, speciális feladat ellátására.

A terminálok 2010. decembere óta az alperes látókörében vannak, több eljárásban, több kérdésben keletkezett vélemény, jelentés, jegyzőkönyv, történt helyszíni szemle. Ennek ellenére az alperes és a felperes indokai egymással össze nem vethető szempontokra épülnek. A peres felek ugyanazon adatokból gyökeresen eltérő következtetéseket vontak le figyelemmel a szemléletbeli eltérésekre, az ellentéteket az elsőfokú bíróság ítéletében nem oldotta fel. Erre tekintettel a közigazgatási és munkaügyi bíróság bár vizsgálta az Szjtv. 1.§ (1) bekezdése szerinti feltételek fennálltát, de nem minden feltétel esetén adta/adhatta a Pp. 221.§ (1) bekezdésének megfelelő, világos, egyértelmű, közérthető indokát annak, miért tekinti megalapozottnak az alperes határozatát. Az indokolási kötelezettség sérelmében közrehatott, hogy a az elsőfokú bíróság a felperes által hivatkozott szakvéleményeket, tájékoztatásokat feljegyzéseket tévesen minősítette. Kincses Zoltán igazságügyi informatikai szakértő és Rigó Ernő igazságügyi informatikai szakértő közjegyző kirendelése alapján készített szakvéleményt, előbbi munkájában közreműködött dr. Bartók Sándor P. informatikus eseti szakértő is. Ezen előzetes bizonyítás keretei között keletkezett szakértői vélemények nem tekinthetők a fél előadásának, még akkor sem, ha azokat a felperes csatolta.

A törvény 21.§ (2) bekezdésére történő alperesi hivatkozást csak a felülvizsgálati ellenkérelem tartalmazta, ezt a jogszabályhelyet az alperes sem a határozatában, sem az elsőfokú bírósági eljárás során nem hívta fel, ezért a legfelsőbb bírói fórum érdemben nem vette figyelembe.

A Kúria hangsúlyozza, a keresetlevél mellékleteként csatolt szakvélemények - a törvény 21.§ (2) bekezdésében foglaltaktól függetlenül - bizonyítéknak tekintendők, melyek figyelembe vétele szükséges.

A minősítésre vonatkozó tájékoztatások az alperest nem kötötték. Azonban az adatoknak a szakértői véleményekkel, egyéb okirati bizonyítékokkal való összevetését az elsőfokú bíróság nem végezte el, nem is észlelte, hogy mindez az alperesi határozatban nem szerepel.

Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az Szjtv. 1.§ (1)

bekezdésének alkalmazásához a terminált nem csak mint informatikai eszközt kell vizsgálni, a nyerőgépként történő besorolásnak a játék elem megvalósulását feltételező csomópontjai is vannak. A jogerős ítélet nem érintette azt a kérdést, miszerint az alperesi határozat alapján egy játérendszer működéséről vagy egy-egy konkrét terminál más termináloktól független, eseti működtetéséről van-e szó.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság a Pp. 166.§ (1) bekezdése szerinti bizonyítási eszközöket tévesen értékelte, azonban az is megállapítható volt, hogy az alperesi határozat olyan, a Ket. 72.§ (1) bekezdésébe ütköző hiányosságokban szenved, amelyek a peres eljárásban nem orvosolhatók. Ezért a Kúria a Pp. 275.§ (4) bekezdése, és 339.§ (1) bekezdése alapulvételével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, egyben az alperes határozatát is hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra kötelezte.

Az új eljárás során az alperesnek a Ket. bizonyításra vonatkozó, az Szjtv. szerint irányadó szabályait maradéktalanul megtartva kell eljárnia. Lehetősége áll fenn arra, hogy mellőzze a szakértői bizonyítást, ennek azonban az Szjtv. 1.§ (1) bekezdése szerinti valamennyi törvényi feltételre kiterjedő okszerű indokát kell adnia, a feltárt bizonyítékok értékelésével ki kell térnie arra, álláspontja szerint miért nincs a Ket. 58.§ (1) a) pontjának alkalmazását megkövetelő szakkérdés. Szakértői bizonyítás elrendelése esetén az alperesnek tekintettel kell lennie a kérdés összetett voltára, ezért informatikai szakértő mellett pszichológus/játék szakértő, közgazdaság területén működő szakértő bevonása is indokolt, különös tekintettel a nyeremény elem megvalósulására. Az alperesnek mindkét esetben állást kell foglalnia abban a kérdésben, hogy határozatát egy -, az eddig ismertektől eltérő játérendszer, vagy egy eseti pénznyerő automata működésére alapítja-e, és ehhez képest kell vizsgálnia a szabályok megváltoztathatóságát, illetve annak hatását a rendszerre/gépre. Ennek függvényében kell kifejtienie az ellenőrzés időpontjában megvalósult tényállás rekonstruálhatóságára vonatkozó álláspontját.

A Kúria a pervesztes alperest kötelezte a felperes részére a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapulvételével együttes elsőfokú és felülvizsgálati perköltség megfizetésére.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli, figyelemmel a 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 14.§-ában foglaltakra.

Budapest, 2015. június 24.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó

bíró, Dr. Huber Gábor s.k. bíró

*A kiadmány hitelül:
tisztviselő*